

معرفی خانواده‌ی وزیرى از دریچه‌ی دوربین

لبخند آلبوم‌ها

عکس‌ها: از مجموعه‌ی خانوادگی وزیرى

نویسنده: نیلوفر صالحی ابرقویی

هماهنگی: ستار وزیرى

همیشه در جای عزیزى نگه داشته می‌شدند و صفحاتی بود که مادر می‌گفت تا سال‌ها نتوانسته است بهشان نگاه کند تا بعدها که اندوهش برایش قابل تحمل‌تر شده است. چند سال پیش از تولد من، پدر بزرگی - که در عکس داشت کنار دندان طلای مادر بزرگ می‌خندید - مرده بود. عجیب است من به صاحب این عکس چه حسی می‌توانستم داشته باشم؟

چقدر پدر اینجا جوان بود و مادر که مراد خود پنهان داشت، پف‌دار شده بود! چرا در همه‌ی عکس‌های کودکی من اخم داشتم و از دوربین گریخته بودم؟ چه آرامشی در این عکس که خوابیده‌ام، است همان که وقتی همه در یک قاب جمع بوده‌اند پدر از من نیز گرفته است تا بعدها نگویم چرا من در این عکس دسته‌جمعی نیستم...

تمام برداشت‌های من از عکس‌های خانوادگی و بارها و بارها ورق زدن عکس‌های سربازی و جوانی پدر و آن موقع‌ها که مادر حسابی موهایش را شینیون می‌کرد، این بود که در گذشته لبخند بیشتری روی صورت‌ها بوده است.

▲ مدرسه‌ی مشیریه (اولین مدرسه‌ی غیر مکتبی یزد که به دستور مشیر الممالک (همسر عمه‌ی میرزا محمد خان وزیر) احداث گردید).

حالا من به سنی رسیده‌ام که مادرم با بار من بر دوشش، بسیار چاق به نظر می‌آمد و چندین آلبوم از عکس‌هایی دارم که در موقعیتهای شاد و غمگین کنار دوستان و خانواده‌ام با لبخندی مصنوعی گرفته‌ام. حالا من هم یک آلبوم لبخند دروغین دارم.

تمام کسانی که تا پیش از ظهور دوربین‌های دیجیتال سنی ازشان گذشته، مجموعه‌ای از عکس‌های چاپی دارند که با دقت و وسواس در آلبوم‌هایی - که اغلب پلاستیک روکششان زرد شده و به سختی محتویاتشان را از خاک و گذر زمان محافظت می‌کند، نگهداری می‌شوند. در بعضی خانواده‌ها این عکس‌ها به دوره‌های پهلوی اول و یا حتی قاجار (همان موقع که عکاسی وارد ایران شد) می‌رسد و علاوه بر خاطرات خانوادگی بخشی از تاریخ مصور ایران است.

چیدمان گالری این شماره میزبان خاطرات مصور خانواده وزیری است که بزرگ این خاندان میرزا محمد خان وزیر در سالهای ۱۳۰۲ تا ۱۳۱۲ (زمان قرار گرفتن یزد در حوزه اصفهان) از جانب ظل السلطان به مقام وزارت رسید و به امور دیوانی و مالیاتی یزد واقف بود. از کارهای نیک به جا مانده از ایشان می‌توان به احداث آبادی‌هایی که همه را به نام حجت ابن الحسن (عج) حجت آباد نام گذاری نمود، قنات حجت آباد اشکذر که ساختمان و آب انبار آن در مظهر این قنات، کنار جاده‌ی قدیم اشکذر - طبس قرار دارد و حجت آباد پشتکوه اشاره کرد.

این بخش از فصلنامه می‌خواهد قفل صندوقچه‌های قدیمی را بگشاید و عکس‌هایی را از خانواده‌های بی‌شمار این سرزمین در معرض دید همگان بگذارد تا اتهام خانوادگی ایرانی در ورق زدن خاطرات مشترکشان کنار هم بیایند ■

▲ نشسته: میرزا محمد خان وزیر (جدوزیری های یزد، پدر میرزا محمدعلی خان (اعتدال الملک))

▲ نشسته از چپ: میرزا علی نقی خان اشتری (برادر همسر اعتدال الملک و دایی مرحوم میرزا محمد خان وزیر) و تعدادی از کارمندان اداره ی عدلیه

▲ از راست نشسته: میرزا محمدعلی خان مستوفی، حاجی خان فرزند کوچک میرزا محمدخان وزیر و برادر کوچک اعتدال الملک (حاکم وقت یزد و عموی مرحوم میرزا محمدخان وزیری و جد مادری روح!... مفیدی) که از کارمندان مالیه بودند.

▲ میرزا علی نقی خان اشتری (پدر بزرگ مرحوم نقی اشتری مدیر مدرسه نمونه یزد) و جلال اشتری (رئیس آموزش و پرورش مهریز)

▶ از راسته به چپ نشسته: میرزا محمدخان وزیر (حاکم وقت یزد)، نقیب الاشراف، مشیرالممالک (داماد وزیر)، میرزاتقی خان مشیر فرزند مشیرالممالک (کودکی که سمت چپ نشسته) و تعدادی از مسئولین، بزرگان و اعیان یزد قدیم در زمان قاجاریه، میرزاتقی خان مشیر و پدرش مشیرالممالک هر دو در حرم امامزاده جعفر یزد دفن شده‌اند.

◀ کادر اداری عدلیه یزد (اولین دادگستری یزد) از راست نشسته:
 میرزا غلامرضا خان اشتری (رئیس دفتر عدلیه)، آقای وامق (قاضی)،
 آقای جهاد اکبر (رئیس کل عدلیه)، حجت الاسلام ازغندی (قاضی
 وقت)، میرزا محمدعلی خان اشتری (مستوفی)؛ پهلوی اول

▲ مشیرالممالک و افراد خانواده اش؛
 از راست به چپ: میرزا محمدعلی اعتضادالملک، علی نقی خان اشتری، مشیرالممالک، آقای مستوفی

▲ از چپ ردیف اول: نفر دوم (میرزا محمدخان وزیر)، نفر چهارم (یدا..خان معاون) و جمعی از کارمندان اداره‌ی آمار و ثبت احوال یزد (ساخته‌مان قدیمی که بعداً تخریب و نوسازی گردید؛ ثبت احوال فعلی در خیابان فرمانداری)؛ پهلوی

▲ میرزا محمدخان وزیر فرزند اعتدال الملک (حاکم وقت یزد) و نوه‌ی میرزا محمدوزیر (کارمند اداره‌ی آمار و ثبت احوال یزد)؛ ۱۳۱۰

▶ از راست: میرزا اغلاهرضاخان اشتری، آقای پیراسته (از رؤسای دفتری اداره‌ی عدلیه)؛ اواخر پهلوی اول

▲ از راست ایستاده: میرزاغلامرضاخان اشتری، نفر پنجم میرزا محمدخان وزیر و جمعی از کارمندان اداره‌ی عدلیه یزد: حدود ۱۳۲۰

◀ ایستاده از راست به چپ: اسدالله وزیر (فرزند اعتدال الملک)، اعتدال الملک (فرزندوزیر)، حسین ناظر پیشکار نشسته از راست: علی خان وزیر، محمودخان وزیر (فرزندان اعتدال الملک)؛ حدود ۱۳۹۰ خورشیدی
اعتدال الملک در جوهرهر یزد دفن شده است.

▲ از راست به چپ: آقایان پیراسته، یدالله خان معاون، میرزا محمد وزیر و ملک (کارمندان اداره ی آمار و ثبت احوال یزد): حدود ۱۳۲۰

▶ جمعی از کارمندان اداره ی آمار و ثبت احوال در دوره ی آموزشی ضمن خدمت؛ محوطه ی روی روی دبیرستان ایرانشهر یزد؛ ۱۳۳۰ ردیف دوم از راست: نقر دوم میرزا محمدخان وزیر

